



ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 5.6.2002
COM (2002) 276 τελικό

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ
ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΥ

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΥ

Μάιος 2002

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η Επιτροπή σκοπεύει να πραγματοποιήσει αξιολόγηση του αντίκτυπου χρησιμοποιώντας την ως εργαλείο για τη βελτίωση της ποιότητας και της συνεκτικότητας της διαδικασίας ανάπτυξης πολιτικών. Στόχος της αξιολόγησης αυτής είναι να συμβάλει σε ένα αποτελεσματικό και αποδοτικό κανονιστικό περιβάλλον και ακόμη παραπέρα, σε μια συνεκτικότερη εφαρμογή της ευρωπαϊκής στρατηγικής για τη βιώσιμη ανάπτυξη. Η αξιολόγηση του αντίκτυπου προσδιορίζει τις πιθανές θετικές και αρνητικές συνέπειες των προτεινόμενων ενεργειών πολιτικής, καθιστώντας δυνατή την ενημερωμένη πολιτική κρίση ως προς την πρόταση και τον προσδιορισμό αντισταθμισμάτων για την επίτευξη ανταγωνιστικών στόχων. Επίσης καθιστά δυνατή τη συμπλήρωση του πρωτοκόλλου σχετικά με την εφαρμογή των αρχών της επικουρικότητας και της αναλογικότητας που επισυνάφθηκε στη συνθήκη του Άμστερνταμ.

Η παρούσα ανακοίνωση εξηγεί τον τρόπο με τον οποίο θα εφαρμοστεί η αξιολόγηση του αντίκτυπου στην Επιτροπή, σταδιακά από το 2003 και μετά, για **όλες τις μείζονες πρωτοβουλίες**, εκείνες δηλ. που παρουσιάζονται στην Ετήσια Στρατηγική Πολιτικής ή αργότερα στο πρόγραμμα εργασίας της Επιτροπής ως πρωτοβουλίες προτεραιότητας. Στο παράρτημα ορίζονται οι κύριες συνιστώσες της μεθόδου αξιολόγησης του αντίκτυπου. Τεχνικές κατευθυντήριες γραμμές για την εφαρμογή θα εκδοθούν το Σεπτέμβριο του 2002.

1.1. Το πολιτικό πλαίσιο

Με την παρούσα ανακοίνωση, η Επιτροπή θεσπίζει μια νέα ολοκληρωμένη μέθοδο για την αξιολόγηση του αντίκτυπου, όπως συμφωνήθηκε στα Ευρωπαϊκά Συμβούλια στο Γκέτεμποργκ και στο Λάακεν. Η αξιολόγηση του αντίκτυπου αποτελεί μια ενέργεια του σχεδίου δράσης για βελτιωμένες κανονιστικές ρυθμίσεις (βλέπε έγγραφο COM(2002)278.

Πρόσφατα, η Επιτροπή δεσμεύτηκε στο Συμβούλιο στο Λάακεν να εφαρμόσει βελτιωμένες κανονιστικές αρχές, συμπεριλαμβανομένου ενός μηχανισμού αξιολόγησης του αντίκτυπου των κανονιστικών ρυθμίσεων. Οι δεσμεύσεις αυτές ήταν επακόλουθο του Λευκού Βιβλίου της Επιτροπής για τη Διακυβέρνηση.

Η Επιτροπή εκπληρώνει επίσης τις δεσμεύσεις που ανέλαβε στο Γκέτεμποργκ να εφαρμόσει την αειφόρο ανάπτυξη και να καθιερώσει ένα εργαλείο για τη βιώσιμη αξιολόγηση του αντίκτυπου. Αναφορικά με το τελευταίο, η Επιτροπή έχει προσθέσει την εξωτερική διάσταση της αειφόρου ανάπτυξης μέσω της ανακοίνωσης που ενέκρινε το Φεβρουάριο του 2001 με τίτλο 'Για μια παγκόσμια σύμπραξη για αειφόρο ανάπτυξη'.

Η νέα μέθοδος αξιολόγησης του αντίκτυπου ενσωματώνει όλες τις τομεακές αξιολογήσεις σε ό,τι αφορά τον άμεσο και έμμεσο αντίκτυπο ενός προτεινόμενου μέτρου σε ένα ενιαίο όργανο, παρεκκλίνοντας δηλ. από την επικρατούσα κατάσταση πολυάριθμων εν μέρει και

τομεακών αξιολογήσεων. Παρέχει μια κοινή δέσμη βασικών ερωτήσεων, ελάχιστα πρότυπα ανάλυσης και μια κοινή μορφή υποβολής εκθέσεων. Ωστόσο, η νέα μέθοδος θα είναι αρκετά ευέλικτη ώστε να συμπεριλάβει τις διαφορές μεταξύ των πολιτικών της Επιτροπής και να συνεκτιμήσει τις ειδικές περιστάσεις μεμονωμένων τομέων πολιτικής.

1.2. Η προστιθέμενη αξία της καθιέρωσης αξιολόγησης του αντίκτυπου

Η αξιολόγηση του αντίκτυπου είναι η διαδικασία συστηματικής ανάλυσης του ενδεχόμενου αντίκτυπου της παρέμβασης των δημόσιων αρχών. Αποτελεί επομένως συστατικό τμήμα της διαδικασίας σχεδιασμού προτάσεων πολιτικής και της ευαισθητοποίησης των αρμόδιων για λήψη αποφάσεων και του κοινού σχετικά με τον ενδεχόμενο αντίκτυπο.

Η αξιολόγηση του αντίκτυπου αποτελεί βοήθεια στη λήψη αποφάσεων, όχι υποκατάστατο πολιτικής κρίσης. Πράγματι, για την πολιτική κρίση πρέπει να ληφθούν υπόψη περίπλοκες απόψεις που υπερβαίνουν κατά πολύ τον αναμενόμενο αντίκτυπο μιας πρότασης. Η αξιολόγηση του αντίκτυπου δεν οδηγεί υποχρεωτικά σε σαφή και απτά συμπεράσματα ή συστάσεις. Παρέχει, όμως, μια σημαντική συμβολή ενημερώνοντας τους αρμόδιους λήψης αποφάσεων για τις επιπτώσεις των επιλογών πολιτικής.

Η αξιολόγηση του αντίκτυπου είναι επίσης ένα αποτελεσματικό και πολύτιμο επικοινωνιακό εργαλείο. Οι διαβουλεύσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη οδηγούν σε χρήσιμες συζητήσεις και παρέχουν πολύτιμες πληροφορίες και αναλύσεις. Κατά τη διεξαγωγή της αξιολόγησης του αντίκτυπου, η Επιτροπή θα αναζητήσει ένα ευρύ φάσμα απόψεων και θα ακολουθήσει μια ανοικτή και διαφανή διαδικασία, όπως αναφέρεται στην ανακοίνωσή της για τις γενικές αρχές και τα ελάχιστα πρότυπα διαβούλευσης.

1.3. Η οικοδόμηση μιας ολοκληρωμένης διαδικασίας αξιολόγησης του αντίκτυπου

Αυτή η προσέγγιση της αξιολόγησης του αντίκτυπου σκοπεύει να ενσωματώσει, να ενισχύσει, να εκσυγχρονίσει και να αντικαταστήσει όλους τους υπάρχοντες ξεχωριστούς μηχανισμούς αξιολόγησης του αντίκτυπου των προτάσεων της Επιτροπής.

- Η Επιτροπή διαθέτει σημαντική εμπειρία στην αξιολόγηση του αντίκτυπου σε μεμονωμένους τομείς. Τα υπάρχοντα εργαλεία καλύπτουν π.χ. τον αντίκτυπο στις επιχειρήσεις, στο εμπόριο, στο περιβάλλον, στην υγεία, στην ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου και στην απασχόληση. Αυτές οι αξιολογήσεις του αντίκτυπου όμως είναι συχνά μονομερείς γιατί εξετάζουν μόνον συγκεκριμένες πτυχές των συνεπειών. Αυτή η μερική προσέγγιση δημιουργεί προβλήματα στους αρμόδιους για τη λήψη αποφάσεων όταν πρέπει να αξιολογήσουν τα αντισταθμίσιμα και να συγκρίνουν διαφορετικές υποθέσεις κατά τη λήψη αποφάσεων για μια συγκεκριμένη πορεία δράσης.

Η αξιολόγηση του αντίκτυπου θα αντικαταστήσει τις υπάρχουσες απαιτήσεις για αξιολόγηση του αντίκτυπου στις επιχειρήσεις, την αξιολόγηση της ισότητας των φύλων, το περιβάλλον, τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, την αξιολόγηση του αντίκτυπου στο εμπόριο, την αξιολόγηση του αντίκτυπου των κανονιστικών ρυθμίσεων κ.ά. Το νέο εργαλείο της ολοκληρωμένης αξιολόγησης του αντίκτυπου βασίζεται σ' αυτές τις υπάρχουσες πρακτικές και τις ενσωματώνει στο νέο εργαλείο.

- Είναι σαφές ότι το πεδίο και η μεθοδολογία της αξιολόγησης του αντίκτυπου θα ποικίλει ανάλογα με την εκάστοτε πρωτοβουλία. Ιδίως, η αξιολόγηση του αντίκτυπου ορισμένων προγραμμάτων που συνεπάγονται πολλές δαπάνες, η διαπραγμάτευση κατευθυντήριων γραμμών για διεθνείς συμφωνίες και λευκά βιβλία απαιτεί μια αναπροσαρμογή της

προσέγγισης που χρησιμοποιήθηκε για την αξιολόγηση του αντίκτυπου πρωτοβουλιών με θέμα τις κανονιστικές ρυθμίσεις.

- Η διαδικασία αξιολόγησης του αντίκτυπου αποτελεί σημαντικό βήμα στις προσπάθειες της Επιτροπής να ενδυναμώσει το περιβάλλον της αξιολόγησης. Πρέπει πάντως να σημειωθεί ότι η (δημοσιονομική) εκ των προτέρων αξιολόγηση και η αξιολόγηση του αντίκτυπου έχουν διαφορετική λειτουργία και σκοπό. **Η εκ των προτέρων αξιολόγηση επικεντρώνεται πρωτίστως στη σχέση αξίας-τιμής, δηλ. στη σχέση κόστους-αποτελεσματικότητας για τον κοινοτικό προϋπολογισμό όλων των προτεινόμενων προγραμμάτων/ενεργειών με πολλές δαπάνες. Αντιθέτως, η αξιολόγηση του αντίκτυπου προσανατολίζεται στην πολιτική και το κύριο μέλημά της είναι να εξετάζει αν ο αντίκτυπος των κύριων προτάσεων πολιτικής είναι βιώσιμος και σύμφωνος με τις αρχές της βελτίωσης των κανονιστικών ρυθμίσεων.**

Σύμφωνα με τον δημοσιονομικό κανονισμό, εξακολουθεί να υπάρχει μια υποχρέωση διεξαγωγής εκ των προτέρων αξιολογήσεων για όλες τις προτάσεις που συνεπάγονται δημοσιονομικές δαπάνες. Από την άλλη, η αξιολόγηση του αντίκτυπου μπορεί να εφαρμόζεται σε ορισμένες προτάσεις που συνεπάγονται δημοσιονομική δαπάνη. Στις περιπτώσεις αυτές, δεδομένης της μερικής επικάλυψης της μεθοδολογίας των δύο εγχειρημάτων, οι ειδικές πτυχές της εκ των προτέρων αξιολόγησης θα προστεθούν στην πλήρους κλίμακας αξιολόγηση του αντίκτυπου που καλύπτει τη βελτίωση των κανονιστικών ρυθμίσεων και τη βιωσιμότητα. Στην πράξη, η αξιολόγηση του αντίκτυπου θα ενσωματώνει με αυτό τον τρόπο τα ειδικά εκείνα στοιχεία της εκ των προτέρων αξιολόγησης, τα οποία σε ορισμένες περιπτώσεις μπορεί να μην καλύπτονται (ιδίως σε θέματα σχέσης κόστους-αποτελεσματικότητας). Έτσι **θα αποφεύγεται η εκτέλεση διπλής εργασίας** και θα ικανοποιούνται οι απαιτήσεις του δημοσιονομικού κανονισμού.

1.4. Εφαρμογή – Μια σταδιακή εισαγωγή των διαδικασιών της ολοκληρωμένης αξιολόγησης του αντίκτυπου.

Οι διαδικασίες αξιολόγησης του αντίκτυπου θα καθιερωθούν σταδιακά.

Προκειμένου να εξασφαλιστεί η σταδιακή έναρξη της διαδικασίας, η Επιτροπή, αρχίζοντας με την έγκριση του προγράμματος εργασίας της για το 2003, θα προσδιορίσει ορισμένες προτάσεις που θα υποβληθούν σε εκτεταμένη αξιολόγηση του αντίκτυπου όπως περιγράφεται στο τμήμα 3.2.

Η προκαταρκτική αξιολόγηση που περιγράφεται στο κεφάλαιο 3.1 θα απαιτείται για όλες τις προτάσεις που υποβάλλονται στο πλαίσιο της ετήσιας στρατηγικής πολιτικής για το 2004 που θα εγκριθεί από την Επιτροπή τον **Φεβρουάριο του 2003**. Με βάση την προκαταρκτική αξιολόγηση, η Επιτροπή, στην ίδια απόφαση, θα επιλέξει τις προτάσεις για τις οποίες απαιτείται εκτεταμένη αξιολόγηση για την ετήσια στρατηγική πολιτικής και το πρόγραμμα εργασίας για το 2004. Το σύστημα θα λειτουργεί πλήρως το 2004/2005.

Λόγω της σταδιακής εισαγωγής της διαδικασίας, εννοείται ότι οι δηλώσεις αξιολόγησης του αντίκτυπου δεν θα είναι πλήρεις το πρώτο έτος λειτουργίας. Η λειτουργία σε πλήρες επίπεδο αναμένεται μόνον από το 2004 και μετά.

Οι τεχνικές κατευθυντήριες γραμμές για την αξιολόγηση του αντίκτυπου θα είναι διαθέσιμες τον **Σεπτέμβριο του 2002**. Αυτές οι κατευθυντήριες γραμμές θα βασίζονται σε υπάρχουσες κατευθυντήριες γραμμές των υπηρεσιών της Επιτροπής, ιδίως σχετικά με την εκ των προτέρων αξιολόγηση.

1.5. Συμμετοχή άλλων οργάνων και των κρατών μελών

Όπως πρότείνει η Επιτροπή στο Συμβούλιο στο Λάακεν και στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, θα πρέπει να δοθεί ενθάρρυνση στα άλλα όργανα να υιοθετήσουν παρόμοιες νέες μεθόδους εργασίας. Αυτό ισχύει ιδιαίτερα σε ό,τι αφορά τις σημαντικές τροποποιήσεις των προτάσεων της Επιτροπής (βλέπε τμήμα 2.3 του σχεδίου δράσης για βελτιωμένες κανονιστικές ρυθμίσεις, COM(2002)278.

Τα κράτη μέλη πρέπει να πραγματοποιούν αξιολόγηση του αντίκτυπου όποτε κάνουν χρήση του δικαιώματος πρωτοβουλίας για νέα νομοθεσία (Δικαιοσύνη και Εσωτερικές Υποθέσεις). Ακόμη, τα κράτη μέλη πρέπει να υποβάλλουν ανάλυση του αντίκτυπου των σχεδίων εθνικών κανόνων που κοινοποιούν στην Επιτροπή. Μετά τις συστάσεις που πραγματοποίησε η ομάδα Mandelkern, η Επιτροπή αναμένει ότι αυτές οι αξιολογήσεις του αντίκτυπου θα συνοδεύουν συστηματικά τα κοινοποιούμενα σχέδια κανόνων, εφόσον έχει πραγματοποιηθεί εθνική κανονιστική αξιολόγηση του αντίκτυπου. Επιπροσθέτως, τα κράτη μέλη πρέπει επίσης να ενθαρρύνονται να ορίζουν πρότυπα για διαβούλευση και αξιολόγηση του αντίκτυπου για τη μεταφορά αυτών των οδηγιών που τους παρέχουν μεγαλύτερα περιθώρια εφαρμογής.

Το αποτέλεσμα της ανάλυσης πρέπει να γνωστοποιείται στην Επιτροπή, ώστε να διευκολύνεται η ανάδραση σε κοινοτικό επίπεδο.

Όπως προβλέπεται από την ανακοίνωση για το σχέδιο δράσης για την “απλούστευση και βελτίωση του κανονιστικού περιβάλλοντος” (Εισαγωγή, σελ. 4), η Επιτροπή σκοπεύει να αρχίσει συζητήσεις με τα άλλα όργανα, με σκοπό τη σύναψη συμφωνίας στα διοργανικά θέματα.

Η εισαγωγή μιας ολοκληρωμένης διαδικασίας αξιολόγησης του αντίκτυπου θα βοηθήσει στη βελτίωση της ποιότητας και της συνοχής στη διαμόρφωση της πολιτικής. Επίσης θα συμβάλει στην αύξηση της διαφάνειας και στη βελτίωση της επικοινωνίας και της πληροφόρησης σχετικά με τις προτάσεις της Επιτροπής: συνεπώς δεν αποτελεί υποκατάστατο των πολιτικών αποφάσεων.

Η νέα απλουστευμένη μέθοδος θα εισαχθεί σταδιακά με την απαιτούμενη ελαστικότητα για να εξομαλύνει τις διαφορές ανάμεσα στα διάφορα είδη πολιτικών πρωτοβουλιών και θα αντικαταστήσει τα υπάρχοντα εργαλεία αξιολόγησης, έτσι ώστε να αποφευχθεί η εκτέλεση διπλής εργασίας.

2. ΚΑΛΥΨΗ

Η αξιολόγηση του αντίκτυπου εφαρμόζεται για τις μείζονες πρωτοβουλίες, δηλ. εκείνες που παρουσιάζονται από την Επιτροπή στην ετήσια στρατηγική πολιτικής ή στο πρόγραμμα εργασίας της.

Μέσα στο γενικό στόχο της ‘βελτίωσης των κανονιστικών ρυθμίσεων’, ο στόχος της διαδικασίας αξιολόγησης του αντίκτυπου είναι να βασίζεται η Επιτροπή την απόφασή της σε μια ορθολογική ανάλυση του δυνητικού αντίκτυπου στην κοινωνία και σε μια ισόρροπη εκτίμηση των διάφορων διαθέσιμων οργάνων άσκησης πολιτικής.

Η αρχή είναι όλες οι νομοθετικές και οι όλες οι λοιπές προτάσεις πολιτικής της Επιτροπής που προτείνονται προς συμπερίληψη στην ετήσια στρατηγική πολιτικής ή στο πρόγραμμα

εργασίας της Επιτροπής, όπως ορίζονται στο πλαίσιο του κύκλου στρατηγικού σχεδιασμού και προγραμματισμού¹ θα υποβάλλονται σε διαδικασία αξιολόγησης του αντίκτυπου, εάν διαθέτουν δυνητικό οικονομικό, κοινωνικό ή/και περιβαλλοντικό αντίκτυπο ή/και απαιτούν κάποιο κανονιστικό μέτρο για την εφαρμογή τους. Το βασικό κριτήριο είναι, επομένως, η υποβολή πρότασης προς συμπερίληψη στην ετήσια στρατηγική πολιτικής ή/και στο πρόγραμμα εργασίας της Επιτροπής.

Μια δεύτερη αρχή είναι ότι από τις προτάσεις που υποβάλλονται προς συμπερίληψη στην ετήσια στρατηγική πολιτικής ή στο πρόγραμμα εργασίας θα απαιτείται αξιολόγηση του αντίκτυπου μόνο εάν πρόκειται για τα εξής:

- κανονιστικές προτάσεις, για παράδειγμα οδηγίες και κανονισμούς, και
- στην κατάλληλη μορφή, άλλες προτάσεις, όπως λευκά βιβλία, προγράμματα με πολλές δαπάνες και κατευθυντήριες γραμμές διαπραγμάτευσης για διεθνείς συμφωνίες με οικονομικό, κοινωνικό ή περιβαλλοντικό αντίκτυπο.

Ωστόσο, ορισμένα είδη προτάσεων κανονικά θα εξαιρούνται από τη διαδικασία αξιολόγησης του αντίκτυπου. Σε αυτά περιλαμβάνονται προτάσεις όπως πράσινα βιβλία στις οποίες η διαμόρφωση πολιτικής δεν έχει ολοκληρωθεί, περιοδικές αποφάσεις και εκθέσεις της Επιτροπής, προτάσεις βάσει διεθνών υποχρεώσεων και εκτελεστικών αποφάσεων π.χ., εφαρμογή αποφάσεων, προβλεπόμενες από το νόμο αποφάσεις και τεχνικές ενημερώσεις, συμπεριλαμβανομένων των προσαρμογών στην τεχνολογική πρόοδο. Επίσης εξαιρούνται και τα μέτρα της Επιτροπής που απορρέουν από την αρμοδιότητά της για τον έλεγχο της σωστής υλοποίησης της κοινοτικής νομοθεσίας. Η Επιτροπή μπορεί, ωστόσο, σε ορισμένες περιπτώσεις να αποφασίζει τη διενέργεια αξιολόγησης του αντίκτυπου.

Επιπλέον, πρέπει να σημειωθεί ότι σε απρόβλεπτες περιπτώσεις ή σε καταστάσεις *ανωτέρας βίας*, η Επιτροπή θα εφαρμόζει τις απαιτήσεις της παρούσας ανακοίνωσης με την αναγκαία ευελιξία. Για το σκοπό αυτό θα συνεκτιμώνται δεόντως οι υποχρεώσεις που ενδεχομένως απορρέουν από καταστάσεις έκτακτης ανάγκης, διεθνείς υποχρεώσεις, ανθρώπινα δικαιώματα, θέματα ασφάλειας και προστασίας.

Η αξιολόγηση του αντίκτυπου θα εφαρμόζεται στις μείζονες πρωτοβουλίες που παρουσιάζονται από την Επιτροπή στην ετήσια στρατηγική πολιτικής ή στο πρόγραμμα εργασίας της, ανεξάρτητα από το εάν πρόκειται για κανονιστικές προτάσεις ή άλλες προτάσεις που έχουν οικονομικό, κοινωνικό και περιβαλλοντικό αντίκτυπο.

3. ΤΑ ΔΥΟ ΣΤΑΔΙΑ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΟΥ ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΥ

Η διαδικασία αξιολόγησης του αντίκτυπου θα ενσωματωθεί στον κύκλο προγραμματισμού για τη στρατηγική πολιτική και προγραμματισμό/διαχείριση με βάση τη δραστηριότητα².

Η διαδικασία αξιολόγησης του αντίκτυπου της Επιτροπής θα περιλαμβάνει δύο στάδια.

3.1. Προκαταρκτική αξιολόγηση:

(a) Πεδίο

¹ Σύμφωνα με την ανακοίνωση της 25ης Ιουλίου 2001 - SEC (2001) 1197

² Όπως ορίζεται στην ανακοίνωση ... - SEC (2001) 1197

Η προκαταρκτική αξιολόγηση παρέχει μια πρώτη επισκόπηση του προβλήματος που εντοπίστηκε, τις πιθανές εναλλακτικές λύσεις και τους τομείς που επηρεάζονται. Χρησιμεύει ως «φίλτρο» που βοηθά το Σώμα των επιτρόπων να εντοπίσει τις προτάσεις που θα υποβληθούν σε εκτεταμένη αξιολόγηση του αντίκτυπου (βλ. παρακάτω 3.2). Η προκαταρκτική αξιολόγηση αποτελεί προϋπόθεση για την συμπερίληψη προτάσεων στην ετήσια στρατηγική πολιτικής, ή όταν η φύση μιας πρωτοβουλίας δεν μπορεί να καθοριστεί λεπτομερώς σε αυτό το πρώιμο στάδιο, προς συμπερίληψη στο πρόγραμμα εργασίας. Η απόφαση της Επιτροπής θα επιβεβαιώνει την επιλογή των κύριων προτάσεων για εκτεταμένη αξιολόγηση του αντίκτυπου στην ετήσια στρατηγική πολιτικής.

Το πρώτο στάδιο της αξιολόγησης θα ολοκληρώνεται με μια **σύντομη δήλωση** (βλ. περιγραφή στο Παράρτημα 1) με επίκεντρο τους εξής βασικούς παράγοντες:

- προσδιορισμός του θέματος / των στόχων και επιθυμητό αποτέλεσμα·
- προσδιορισμός των κυριότερων επιλογών πολιτικής που είναι διαθέσιμες για την επίτευξη του στόχου, συνεκτιμώντας την αναλογικότητα και την επικουρικότητα και προκαταρκτικές ενδείξεις για το αναμενόμενο αποτέλεσμα·
- περιγραφή των προκαταρκτικών βημάτων που έχουν ήδη πραγματοποιηθεί και προβλεφθεί (διαβουλεύσεις με ενδιαφερόμενα μέρη, μελέτες) και αναφορά τυχόν ανάγκης για εκτεταμένη αξιολόγηση του αντίκτυπου³

Η προκαταρκτική αξιολόγηση πρέπει να ακολουθεί τη μέθοδο που θα περιγράφεται στις γενικές κατευθυντήριες γραμμές και η έκθεση πρέπει να ανταποκρίνεται στα παραπάνω στερεότυπα ερωτήματα για την προκαταρκτική αξιολόγηση.

(b) Χρονοδιάγραμμα:

Η προκαταρκτική αξιολόγηση πρέπει να καθιερώνεται στην αρχή της διαδικασίας διαμόρφωσης πολιτικής ως προϋπόθεση για συμπερίληψη μιας νομοθετικής πρότασης, ή μιας πρότασης πολιτικής, στην ετήσια στρατηγική πολιτικής που ετοιμάζεται τον Φεβρουάριο για το προσεχές έτος και, το αργότερο, να ολοκληρώνεται το Νοέμβριο πριν από τη συμπερίληψη στο πρόγραμμα εργασίας. Οι δηλώσεις της προκαταρκτικής αξιολόγησης για όλες τις προτάσεις πρέπει να είναι διαθέσιμες για εξέταση από την Επιτροπή πριν από την έγκριση του προγράμματος της εργασίας.

3.2. Εκτεταμένη αξιολόγηση του αντίκτυπου

α) Απόφαση της Επιτροπής

Με βάση τη δήλωση της προκαταρκτικής αξιολόγησης η Επιτροπή, στην ετήσια στρατηγική πολιτικής ή, το αργότερο, στο πρόγραμμα της εργασίας για το προσεχές έτος, αποφασίζει για ποιες προτάσεις θα χρειαστεί εκτεταμένη αξιολόγηση του αντίκτυπου. Για τη λήψη της απόφασης, η Επιτροπή θα συνεκτιμήσει, μεταξύ άλλων, τα εξής κριτήρια:

³ Ανάλογα με την περίπτωση, αναφορά τυχόν ανάγκης για περαιτέρω αξιολόγηση σε μεταγενέστερο στάδιο, για παράδειγμα όταν προτείνονται μέτρα εφαρμογής

- αν η πρόταση συνεπάγεται ουσιαστικό οικονομικό, περιβαλλοντικό ή/και κοινωνικό αντίκτυπο σε ένα συγκεκριμένο τομέα ή περισσότερους τομείς και αν η πρόταση έχει σημαντικό αντίκτυπο στα μείζονα ενδιαφερόμενα μέρη·
- αν η πρόταση επιφέρει μεγάλη πολιτική μεταρρύθμιση σε έναν ή περισσότερους τομείς.

β) Πεδίο

Ο σκοπός της εκτεταμένης αξιολόγησης του αντίκτυπου είναι συνήθως διττός:

- να διενεργηθεί μια πιο εμπειριστατωμένη ανάλυση των δυνητικών επιπτώσεων στην οικονομία, στην κοινωνία και στο περιβάλλον.
- να πραγματοποιηθούν διαβουλεύσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη και με σχετικούς εμπειρογνώμονες σύμφωνα με τα ελάχιστα πρότυπα για τις διαβουλεύσεις, τηρώντας τις κατευθυντήριες γραμμές που περιέχει η ανακοίνωση σχετικά με τη διαβούλευση και λαμβάνοντας δεόντως υπόψη τις εξαιρέσεις σε περίπτωση ειδικών απαιτήσεων για διαβουλεύσεις που προβλέπονται από τις συνθήκες ή από διεθνείς συμφωνίες. Αυτό είναι σημαντικό για λόγους συγκέντρωσης στοιχείων και πληροφοριών καθώς επίσης και για την πιστοποίηση. Η διαδικασία διαβούλευσης πρέπει επιπροσθέτως να επιτρέπει την συζήτηση ευρύτερων απόψεων, π.χ. ζητημάτων δεοντολογίας και πολιτικής. Τα κύρια αποτελέσματα αυτής της διαβούλευσης πρέπει να συνοψίζονται στην έκθεση αξιολόγησης του αντίκτυπου.

Κατά την προετοιμασία εκτεταμένης αξιολόγησης του αντίκτυπου είναι σημαντικό να εξεταστούν οι τρόποι με τους οποίους θα συγκεντρωθούν οι περαιτέρω πληροφορίες που απαιτούνται ώστε να δοθούν πλήρεις απαντήσεις σε βασικά ερωτήματα⁴. Αν η συγκέντρωση όλων των σχετικών στοιχείων εντός μιας εύλογης προθεσμίας δεν είναι εφικτή, θα χρησιμοποιούνται ποιοτικά ή μερικά στοιχεία. Σε τέτοιες περιπτώσεις, πρέπει να προβλέπεται ρητά ενδιάμεση και/ή εκ των υστέρων αξιολόγηση που θα διεξάγεται πριν από την επόμενη αναθεώρηση της νομοθεσίας (η ενδιάμεση ή εκ των υστέρων αξιολόγηση πρέπει να ακολουθεί τους κανόνες της ανακοίνωσης σχετικά με την αξιολόγηση, που αναφέρεται στο παράρτημα 2, τμήμα 5).

Η αρμόδια υπηρεσία της Επιτροπής πρέπει να παρουσιάσει τα αποτελέσματα της ανάλυσης σε μια έκθεση αξιολόγησης του αντίκτυπου που αποτελεί τμήμα της διυπηρεσιακής διαβούλευσης για τη σχετική πρόταση. Η έκθεση αξιολόγησης του αντίκτυπου πρέπει επίσης να αποσταλεί στα άλλα όργανα ως έγγραφο εργασίας μετά την έγκριση της πρότασης από την Επιτροπή. Μια σύνοψη των κυριότερων συμπερασμάτων πρέπει να συμπεριληφθεί στην αιτιολογική έκθεση.

(γ) Χρονοδιάγραμμα

Στις περισσότερες περιπτώσεις η εκτεταμένη αξιολόγηση του αντίκτυπου πραγματοποιείται μετά την απόφαση για την ετήσια στρατηγική πολιτικής που λαμβάνεται την άνοιξη. Στη συνέχεια οι γενικές διευθύνσεις πρέπει να υποβάλλουν εκθέσεις προόδου για την εκτεταμένη

⁴ Η εκτεταμένη αξιολόγηση του αντίκτυπου θα ακολουθεί τις τεχνικές κατευθυντήριες γραμμές για την αξιολόγηση του αντίκτυπου οι οποίες θα εκδοθούν από τη Γενική Γραμματεία το φθινόπωρο του 2002 και τη γενική μέθοδο που περιγράφεται στο παράρτημα 2 της παρούσας ανακοίνωσης. Αν χρειαστεί, οι υπηρεσίες μπορούν να ζητήσουν τις υπηρεσίες εξωτερικών εμπειρογνομόνων.

αξιολόγηση του αντίκτυπου ως προϋπόθεση για τη συμπερίληψη της πρότασης στο πρόγραμμα εργασίας το φθινόπωρο.

Η εκτεταμένη αξιολόγηση του αντίκτυπου πρέπει να ολοκληρώνεται το αργότερο κατά την έναρξη της διπηρεσιακής διαβούλευσης και όλες οι εκθέσεις αξιολόγησης του αντίκτυπου πρέπει να επισυνάπτονται στο πακέτο διπηρεσιακών διαβουλεύσεων.

(δ) Οργάνωση της εκτεταμένης αξιολόγησης του αντίκτυπου

Για τις προτάσεις τις οποίες η Επιτροπή έχει αποφασίσει να υποβάλει σε εκτεταμένη αξιολόγηση του αντίκτυπου, η διαδικασία διαφέρει σε δύο σημεία: πρώτον, ανάλογα με το επίπεδο των λεπτομερειών που απαιτούνται και δεύτερον, ανάλογα με τις οργανωτικές ρυθμίσεις.

- Η αξιολόγηση του αντίκτυπου θα διεξάγεται σύμφωνα με την αρχή της αναλογικής ανάλυσης, δηλ. διαφοροποιώντας το βαθμό λεπτομέρειας ανάλογα με τις δυνητικές επιπτώσεις της πρότασης. Αυτό σημαίνει ότι το **βάθος** της ανάλυσης θα είναι ανάλογο με τη σημασία των δυνητικών επιπτώσεων. Συνεπώς, τα προτεινόμενα μέτρα που ενδέχεται να έχουν σοβαρές αρνητικές παρενέργειες ή να επηρεάζουν ιδιαίτερα συγκεκριμένες κοινωνικές ομάδες πρέπει να αναλύονται διεξοδικότερα απ' ό,τι οι ήσσονος σημασίας τεχνικές αλλαγές των κανονισμών. Παρομοίως, η ανάλυση πρέπει να προσαρμόζεται στις ειδικές περιστάσεις του εκάστοτε τομέα πολιτικής για να ληφθούν υπόψη οι διαφορές ανάμεσα στα διάφορα είδη δραστηριοτήτων των υπηρεσιών και στις συγκεκριμένες νομοθετικές υποχρεώσεις.
- Κατά κανόνα, η αρμόδια Γενική Διεύθυνση διεξάγει την εκτεταμένη αξιολόγηση και ενημερώνει τη Γενική Γραμματεία, ζητεί δε τη συμμετοχή των άλλων Γενικών Διευθύνσεων που επηρεάζονται από την πρόταση (χρησιμοποιώντας τις υπηρεσίες εξωτερικών εμπειρογνομόνων, αν χρειάζεται).

Σε μερικές περιπτώσεις, η Επιτροπή μπορεί να αποφασίσει ότι, για τις προτάσεις με τον σημαντικότερο εγκάρσιο αντίκτυπο και την υψηλότερη πολιτική σημασία, η αρμόδια ΓΔ χρειάζεται τη συνδρομή μιας διπηρεσιακής διευθύνουσας ομάδας, στην οποία κανονικά αναλαμβάνει την προεδρία και στην οποία συμμετέχουν η άμεσα ενδιαφερόμενη ΓΔ και Γενική Γραμματεία. Η Επιτροπή θα εξασφαλίζει ότι στο σχεδιασμό αυτών των προτάσεων λαμβάνονται υπόψη τα οριζόντια πολυτομεακά θέματα, κυρίως οι οικονομικές, κοινωνικές και περιβαλλοντικές επιπτώσεις, στο νωρίτερο δυνατό στάδιο της διαδικασίας. Τα καθήκοντα της διευθύνουσας ομάδας είναι να καθορίζει το πεδίο, να παρακολουθεί την πρόοδο της εκτεταμένης αξιολόγησης, και να επιτηρεί την ολοκλήρωση των εκθέσεων αξιολόγησης του αντίκτυπου για εγκάρσιες προτάσεις.

Παρόλο που η διεξαγωγή της αξιολόγησης του αντίκτυπου αποτελεί αρμοδιότητα των οικείων υπηρεσιών, η Γενική Γραμματεία συντονίζει τη βασική δομή στήριξης για τις νέες διαδικασίες αξιολόγησης του αντίκτυπου μέσω του κύκλου προγραμματισμού για τη στρατηγική πολιτική και προγραμματισμό/διαχείριση με βάση τη δραστηριότητα και του δικτύου του, ιδίως σε ό,τι αφορά την επιλογή και την παρακολούθηση των προτάσεων που υποβάλλονται σε εκτεταμένη αξιολόγηση του αντίκτυπου. Η Γενική Γραμματεία συντονίζει την έκδοση εγγράφων καθοδήγησης, την οργάνωση της κατάρτισης, την ανταλλαγή καλών πρακτικών και παρακολουθεί την τελική ποιότητα της πραγματοποιούμενης αξιολόγησης του αντίκτυπου.

- Τα αποτελέσματα παρουσιάζονται σε μια έκθεση αξιολόγησης του αντίκτυπου η οποία επισυνάπτεται στη διυπηρεσιακή διαβούλευση. Αυτή η αξιολόγηση θα αντικαθιστά τις υπάρχουσες αξιολογήσεις που διεξάγονται από τις ΓΔ, όπως π.χ. η αξιολόγηση του κανονιστικού αντίκτυπου, η αξιολόγηση του επιχειρηματικού αντίκτυπου, η αξιολόγηση του περιβαλλοντικού αντίκτυπου κ.τ.λ. (βλ. 1.3) που στο εξής θα καλύπτονται από τις απαιτήσεις για την κατηγορία αυτή.

Η αρχή της αναλογικής ανάλυσης θα είναι η κινητήριος δύναμη της διαδικασίας

Θα υπάρχουν δύο στάδια: Πρώτον ένα φιλτράρισμα που βασίζεται σε μια σύντομη προκαταρκτική αξιολόγηση όλων των προτάσεων του προγράμματος εργασίας και δεύτερον μια εκτεταμένη αξιολόγηση των προτάσεων που επιλέχθηκαν.

4. ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΣΤΗΝ ΤΕΛΙΚΗ ΕΠΙΛΟΓΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Η αξιολόγηση του αντίκτυπου αποτελεί βοήθεια στη λήψη αποφάσεων, όχι υποκατάστατο πολιτικής κρίσης.

Οι κύριες συνιστώσες της εκτεταμένης αξιολόγησης του αντίκτυπου περιγράφονται στο Παράρτημα 2.

Σε ό,τι αφορά την επιλογή πολιτικής, οι τελικές επιλογές (δηλ. ένα σχέδιο πρότασης της Επιτροπής που υποβάλλεται για λήψη απόφασης στο Σώμα των επιτρόπων) θα εμφανιστούν μέσω της διαδικασίας αξιολόγησης του αντίκτυπου. Μερικές φορές, η αξιολόγηση του αντίκτυπου μπορεί να κλίνει υπέρ μιας προτιμητέας βασικής προσέγγισης και του βέλτιστου εργαλείου πολιτικής ήδη από τα πρώτα στάδια της διαδικασίας. Στην περίπτωση αυτή, η ανάλυση θα επικεντρώνεται στη βελτίωση της αποτελεσματικότητας της πρότασης ως προς τις αλλαγές που πραγματοποιούνται σε βασικές παραμέτρους σχεδιασμού ή επίπεδα αυστηρότητας. Μπορεί επίσης να προσδιορίζει συνοδευτικά μέτρα ώστε να μεγιστοποιούνται οι θετικές και να ελαχιστοποιούνται οι αρνητικές επιπτώσεις.

Οι λόγοι για την προτίμηση μιας συγκεκριμένης πολιτικής επιλογής θα εξηγούνται πλήρως στην έκθεση αξιολόγησης του αντίκτυπου. Τυχόν εναλλακτικά όργανα που ανταποκρίνονται στην ίδια δέσμη πολιτικών στόχων πρέπει οπωσδήποτε να εξετάζονται σε πρώιμο στάδιο κατά την προετοιμασία των προτάσεων πολιτικής.

Σε ό,τι αφορά την επιλογή οργάνων, τα γενικά είδη οργάνων πολιτικής που μπορούν να εξεταστούν περιλαμβάνουν τα εξής:

- Νομοθετικές κανονιστικές πράξεις (π.χ. θέσπιση προτύπων για την ποιότητα του αέρα)·
- Προσεγγίσεις από κοινού ρύθμισης (π.χ. κοινωνικός διάλογος)·
- Όργανα που θεμελιώνονται στην αγορά (π.χ. ανταλλαγή δικαιωμάτων εκπομπών, φορολογία)·
- Οικονομικές παρεμβάσεις (π.χ. φορολογία, επιδοτήσεις, συγχρηματοδότηση, χρηματοδότηση κεφαλαίων εκκίνησης ή χρηματοδότηση των κινδύνων)·
- Ενέργειες με στόχο εθελοντικές συμφωνίες ή αυτορύθμιση·
- Δραστηριότητες ενημέρωσης, δικτύωσης ή συντονισμού·
- Οδηγίες-πλαίσιο, όπως προβλέπει το σχέδιο δράσης για τη βελτίωση των κανονιστικών ρυθμίσεων·
- Η ανοικτή μέθοδος συντονισμού.

Είναι αυτονόητο ότι η επιλογή ενός οργάνου πρέπει να είναι σύμφωνη με τις σχετικές διατάξεις της συνθήκης. Πρέπει επίσης να εξετάζεται ένας συνδυασμός των παραπάνω οργάνων, λαμβάνοντας υπόψη τις αντίστοιχες αρμοδιότητες της Κοινότητας και των κρατών μελών όπως ορίζονται στη Συνθήκη.

Η αξιολόγηση του κινδύνου αποτελεί βοήθεια για τη λήψη αποφάσεων και όχι υποκατάστατο πολιτικής κρίσης.

Η έκθεση αξιολόγησης θα αιτιολογεί την επιλογή πολιτικής εφόσον έχουν εξεταστεί οι εναλλακτικές λύσεις.

5. ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ:

Οι δηλώσεις της προκαταρκτικής αξιολόγησης θα επισυνάπτονται στο πρόγραμμα εργασίας της Επιτροπής ως έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών.

Οι τελικές εκθέσεις της αξιολόγησης του αντίκτυπου πρέπει να επισυνάπτονται στην διυπηρεσιακή διαβούλευση (βλ. περιγραφή στο Παράρτημα 3). Επιπροσθέτως, τα ενδιάμεσα αποτελέσματα της εκτεταμένης αξιολόγησης του αντίκτυπου πρέπει να γνωστοποιούνται το συντομότερο δυνατό στις άλλες σχετικές Γενικές Διευθύνσεις.

Τα κυριότερα αποτελέσματα της προκαταρκτικής ή/και της εκτεταμένης αξιολόγησης πρέπει να συνοψίζονται στην αιτιολογική έκθεση. Οι τελικές εκθέσεις πρέπει επίσης να επισυνάπτονται στην προτεινόμενη απόφαση κατά την υποβολή της στην Επιτροπή για την τελική έγκριση. Αυτό δεν επηρεάζει την απαίτηση υποβολής δημοσιονομικού δελτίου για τις νομοθετικές πράξεις. Με τη μορφή αυτή, οι εκθέσεις αξιολόγησης του αντίκτυπου θα εγκρίνονται από την Επιτροπή ως συνοδευτικό έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών και θα διαβιβάζονται μαζί και παράλληλα με την πρόταση στα άλλα θεσμικά όργανα.

Η Επιτροπή θα εξασφαλίσει την πλήρη διαφάνεια των αποτελεσμάτων της αξιολόγησης του αντίκτυπου τόσο κατά την προκαταρκτική όσο και κατά την εκτεταμένη αξιολόγηση.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ:

- (1) ΜΟΡΦΗ ΤΗΣ ΔΗΛΩΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ
- (2) ΣΥΝΙΣΤΩΣΕΣ ΤΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΟΥ ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΥ
- (3) ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΜΟΡΦΗ ΕΚΘΕΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΤΕΤΑΜΕΝΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΥ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1
Δήλωση της προκαταρκτικής αξιολόγησης

1. ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ

Να περιγραφεί το πρόβλημα το οποίο αναμένεται να αντιμετωπίσει η πολιτική/η πρόταση:

Να αναφερθούν ενδεχομένως μη βιώσιμες τάσεις που συνδέονται με το πρόβλημα,

- σε οικονομικό επίπεδο:

- σε κοινωνικό επίπεδο:

- σε περιβαλλοντικό επίπεδο:

Να αναφερθούν οι ενδεχόμενες ασυνέπειες μεταξύ των τριών διαστάσεων ή με άλλες πολιτικές

2. ΣΤΟΧΟΣ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Ποιος είναι ο γενικός πολιτικός στόχος ως προς τις αναμενόμενες επιπτώσεις;

3. ΕΠΙΛΟΓΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Ποια είναι η βασική προσέγγιση που προτείνεται για την επίτευξη του στόχου;

Ποια όργανα πολιτικής έχουν εξεταστεί;

Με ποιον τρόπο οι προσδιορισθείσες επιλογές σέβονται τις αρχές της επικουρικότητας και της αναλογικότητας;

Ποιες επιλογές μπορούν να αποκλειστούν σε αυτό το πρώιμο στάδιο;

4. ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ – ΘΕΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΡΝΗΤΙΚΕΣ

Σε προκαταρκτική βάση, να αναφερθούν οι αναμενόμενες θετικές και αρνητικές επιπτώσεις των επιλογών που επελέγησαν, ιδίως σε ό,τι αφορά τις οικονομικές, κοινωνικές και περιβαλλοντικές συνέπειες

Να αναφερθούν σοβαρές επιπτώσεις σε μια συγκεκριμένη κοινωνική ομάδα, οικονομικό κλάδο ή περιοχή (εντός ή εκτός της ΕΕ), βραχυπρόθεσμα, μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα

5. ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ

Ποια προπαρασκευαστικά μέτρα έχουν ήδη ληφθεί (διαβουλεύσεις, μελέτες);

Συνιστάται εκτεταμένη αξιολόγηση; Ναι/Όχι

Προβλέπεται διαβούλευση; Ναι/Όχι

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2

Οι κύριες συνιστώσες της εκτεταμένης αξιολόγησης του αντίκτυπου (ΑΑ)

Κατά τη διεξαγωγή εκτεταμένης αξιολόγησης του αντίκτυπου πρέπει να τίθενται τα εξής ερωτήματα:

- (1) ποιο θέμα αναμένεται να αντιμετωπίσει η πολιτική/η πρόταση· ποια θα είναι η κοινοτική προστιθέμενη αξία·
- (2) ποιον κύριο στόχο επιδιώκει η πολιτική/η πρόταση·
- (3) ποιες είναι οι κύριες διαθέσιμες επιλογές πολιτικής για την επίτευξη του στόχου·
- (4) ποιες είναι οι αναμενόμενες επιπτώσεις – θετικές και αρνητικές – των διάφορων επιλογών που έχουν προσδιοριστεί·
- (5) πώς προβλέπεται να γίνει η παρακολούθηση και η αξιολόγηση των αποτελεσμάτων και των επιπτώσεων της πολιτικής/της πρότασης·

Η ανάλυση μπορεί να είναι συνεχής· επομένως, τα θέματα αυτά δεν είναι υποχρεωτικό να αντιμετωπιστούν με αυστηρή σειρά προτεραιότητας.

1. ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΟΥ ΘΕΜΑΤΟΣ

Η πρώτη ερώτηση στη διαδικασία ΑΑ συνδέεται με τον προσδιορισμό και την ανάλυση του θέματος/των θεμάτων σε ένα ή περισσότερους τομείς πολιτικής. Τα στοιχεία αυτά θα περιγράφονται από οικονομική, κοινωνική και περιβαλλοντική πλευρά. Θα εκφράζονται με τη μεγαλύτερη δυνατή ακρίβεια σε ποιοτικές, ποσοτικές και στο μέτρο του δυνατού νομισματικές μονάδες. Θα πρέπει να προσδιορίζεται επίσης ο επείγων χαρακτήρας της ενέργειας και τυχόν κίνδυνοι⁵ που παρουσιάζει η αρχική κατάσταση.

Ζωτική σημασία έχει η παροχή μιας ακριβούς και αντικειμενικής περιγραφής των αλυσίδων αιτίου-αιτιατού καθώς πολύ συχνά συμβαίνει σε αυτό το πρώτο στάδιο της ανάλυσης να γίνονται υποθέσεις - αντί να προσδιορίζονται δεσμοί μεταξύ των αιτίων και των αποτελεσμάτων. Η ανάλυση πρέπει επίσης να αναφέρεται στο αποτέλεσμα προηγούμενων διαβουλεύσεων, π.χ. τα διδάγματα που αποκομίστηκαν από διάφορα πράσινα βιβλία.

2. ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ

Με βάση την ανάλυση του προβλήματος, οι πολιτικοί στόχοι θα εκφράζονται σε σχέση με τα αναμενόμενα αποτελέσματα μέσα σε ένα συγκεκριμένο χρονικό διάστημα (δηλ. ως "σκοποί" και όχι ως "μέσα"). Ανάλογα με την περίπτωση, θα αναφέρονται και οι στόχοι που είχαν οριστεί προηγουμένως (π.χ. στη νομοθεσία που υπάρχει στη συνθήκη, στις πολιτικές, σε αιτήματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, κ.τ.λ.) καθώς και η νομική βάση της πρότασης, αν υπάρχει.

⁵ Ο κίνδυνος ορίζεται συνήθως ως ένα γεγονός που ενδέχεται να οδηγήσει σε ανεπιθύμητα ή αρνητικά αποτελέσματα. Χαρακτηρίζεται από την πιθανότητα να συμβεί το γεγονός αυτό και από τον αντίκτυπο που έχει η εμφάνισή του. Οι δύο αυτοί παράγοντες συνδυάζονται και δημιουργούν το **επίπεδο έκθεσης στον κίνδυνο**. Η ανάλυση πρέπει να εξετάζει τη σοβαρότητα της έκθεσης στον κίνδυνο και τον τρόπο διαχείρισης του κινδύνου.

Ο αρχικός στόχος/στόχοι μπορεί να επανεξεταστεί/να βελτιωθεί μετά τη διεξαγωγή της ανάλυσης που προβλέπεται στα σημεία 3.3 – 3.6.

3. Ο ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΕΠΙΛΟΓΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ

Οι επιλογές ή τα όργανα για την επίτευξη του στόχου/των στόχων της πολιτικής πρέπει να εξετάζονται πάντα σε πρώιμο στάδιο της προετοιμασίας προτάσεων πολιτικής.

Οι αρχές επικουρικότητας και αναλογικότητας πρέπει επίσης να λαμβάνονται υπόψη και να χρησιμοποιούνται σε όλη τη διάρκεια της διαδικασίας ΑΑ: πρέπει να καταστεί σαφές γιατί το πρόβλημα πρέπει να εξεταστεί σε ευρωπαϊκό επίπεδο και ποια είναι η προστιθέμενη αξία της κοινοτικής παρέμβασης σε σύγκριση με την έλλειψη κανονιστικής ενέργειας ή με τη διεκπεραίωση της ενέργειας από τα κράτη μέλη.

Η υπόθεση "μη αλλαγής της πολιτικής" πρέπει να περιλαμβάνεται πάντα στην ανάλυση, ως σημείο αναφοράς ("αντίστροφη κατάσταση") με το οποίο συγκρίνονται οι άλλες επιλογές.

Ο όρος "μέτρο πολιτικής" (για δράση σε επίπεδο ΕΕ) περιλαμβάνει συνδυασμούς τριών στενά συνδεδεμένων στοιχείων, τα οποία θα εξεταστούν ταυτόχρονα:

(α) Εξέταση διάφορων τρόπων ("βασικές προσεγγίσεις") επίτευξης του στόχου.

Σε πολλές περιπτώσεις ενδέχεται να υπάρχουν διάφοροι τρόποι επίτευξης των στόχων, που θα πρέπει να εξετάζονται κατά τον προσδιορισμό των διάφορων επιλογών.

(β) Εξέταση διάφορων οργάνων πολιτικής.

Η επιλογή των οργάνων πρέπει να σέβεται τις σχετικές διατάξεις της συνθήκης. Θα μπορούσε να εξεταστεί και ένας συνδυασμός των διάφορων οργάνων, συνεκτιμώντας τις αντίστοιχες αρμοδιότητες της Κοινότητας και των κρατών μελών σύμφωνα με τη συνθήκη.

Επιπλέον, πρέπει να εξεταστεί με ποιο τρόπο ανταποκρίνεται η πρόταση στις ήδη υπάρχουσες προτάσεις και, εάν είναι γνωστό, στους προσεχείς κανόνες και πολιτικές που αναπτύσσονται.

(γ) Επικέντρωση σε ρεαλιστικές επιλογές

Η λεπτομερής ανάλυση θα επικεντρώνεται σε περιορισμένο αριθμό των περισσότερο σχετικών και ρεαλιστικών επιλογών, που θα προσδιοριστούν με βάση τα εξής κριτήρια:

- συνάφεια με το πρόβλημα·
- αποτελεσματικότητα για την επίτευξη των στόχων (που θα πρέπει να εκφράζεται ποσοτικά, στο μέτρο του δυνατού, και να συγκεκριμενοποιείται)·
- συνοχή με τους ευρύτερους οικονομικούς, κοινωνικούς και περιβαλλοντικούς στόχους·
- διάδραση με άλλες υπάρχουσες και προγραμματισμένες κοινοτικές παρεμβάσεις·
- κόστος (απαιτούμενοι πόροι) και φιλικότητα προς τον χρήστη.

Μόνον οι επιλογές που ικανοποιούν αυτά τα κριτήρια θα υποβάλλονται σε περαιτέρω ανάλυση, ενώ οι λοιπές θα απορρίπτονται.

4. ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΟΥ ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΥ

Για την επιλογή πολιτικής που θα εγκριθεί, και στο μέτρο του δυνατού για επιλεγμένες εναλλακτικές λύσεις, πρέπει να εξεταστούν όλες οι θετικές και αρνητικές επιπτώσεις και να συνταχθεί σχετική έκθεση στην ανάλυση του αντίκτυπου με ειδική έμφαση στις περιβαλλοντικές, οικονομικές και κοινωνικές τους διαστάσεις. Η διαδικασία αυτή έχει δύο στάδια: πρώτα προσδιορίζονται οι σχετικές επιπτώσεις, στη συνέχεια δε αξιολογούνται από ποιοτική, ποσοτική ή/και νομισματική πλευρά.

4.1. Προσδιορισμός των επιπτώσεων (“screening”)

Η αξιολόγηση του αντίκτυπου πρέπει να προσδιορίζει ταυτόχρονα τις άμεσες και τις έμμεσες επιπτώσεις των εγκεκριμένων επιλογών. Πρέπει να αναφέρει με σαφήνεια τις πιθανές δυσχέρειες ως προς τον προσδιορισμό των επιπτώσεων.

Στο μέτρο του δυνατού, οι επιπτώσεις πρέπει να εκφράζονται από οικονομική, κοινωνική και περιβαλλοντική πλευρά, μολονότι ίσως να υπάρξουν προβλήματα στην ταξινόμηση ορισμένων επιπτώσεων στη μια ή στην άλλη κατηγορία. Το κύριο έργο θα είναι να προσδιοριστούν όλες οι σχετικές (θετικές και αρνητικές) επιπτώσεις, ιδίως εκείνες που έχουν σχέση με τη στρατηγική της ΕΕ για την αειφόρο ανάπτυξη, στην εσωτερική και εξωτερική διάσταση (συμπεριλαμβανομένης της πολιτικής διεθνούς ανάπτυξης της ΕΕ).

Ακολουθούν μερικά παραδείγματα οικονομικών, κοινωνικών και περιβαλλοντικών επιπτώσεων:

- Οικονομικές επιπτώσεις: μακρο- και μικρο-οικονομικές επιπτώσεις, ιδίως σε ό,τι αφορά την οικονομική μεγέθυνση και την ανταγωνιστικότητα (δηλ. αλλαγές στο κόστος συμμόρφωσης, συμπεριλαμβανομένου του διοικητικού φόρτου για τις επιχειρήσεις/τις ΜΜΕ και κόστος εφαρμογής για τις δημόσιες αρχές, επιπτώσεις στο δυναμικό καινοτομίας και τεχνολογικής ανάπτυξης, αλλαγές στις επενδύσεις, στο μερίδιο της αγοράς και στις εμπορικές ροές καθώς και αυξήσεις ή μειώσεις των τιμών καταναλωτή κ.τ.λ.
- Κοινωνικές επιπτώσεις: επιπτώσεις στο ανθρώπινο κεφάλαιο, αντίκτυπος στα θεμελιώδη/στα ανθρώπινα δικαιώματα, συμβατότητα με τον Χάρτη των θεμελιωδών δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αλλαγές στα επίπεδα της απασχόλησης ή στην ποιότητα των θέσεων εργασίας, αλλαγές που επηρεάζουν την ισότητα των φύλων, τον κοινωνικό αποκλεισμό και τη φτώχεια, επιπτώσεις για την υγεία, την ασφάλεια, τα δικαιώματα των καταναλωτών, το κοινωνικό κεφάλαιο, τη δημόσια ασφάλεια (συμπεριλαμβανομένης και της εγκληματικότητας και της τρομοκρατίας) την εκπαίδευση, την κατάρτιση και τον πολιτισμό καθώς και διανεμητικές επιπτώσεις όπως συνέπειες για το εισόδημα συγκεκριμένων κλάδων, ομάδων καταναλωτών ή εργαζομένων, κ.τ.λ.
- Περιβαλλοντικές επιπτώσεις: θετικές και αρνητικές επιπτώσεις που συνδέονται με τη μεταβαλλόμενη κατάσταση του περιβάλλοντος όπως οι κλιματικές αλλαγές, η μόλυνση του αέρα, των υδάτων και του εδάφους, η αλλαγή της

χρήσης της γης και η απώλεια βιοποικιλότητας, αλλαγές στη δημόσια υγεία, κ.τ.λ. μεταβολή της χρήσης γης και την απώλεια της βιοποικιλότητας,

Ανάλογα με το συγκεκριμένο ζήτημα θα πρέπει να διευκρινίζεται ποια κοινωνική ομάδα, οικονομικός τομέας ή περιοχή επηρεάζεται από μια δεδομένη επίπτωση. Κατά την ανάλυση των σχετικών διανεμητικών επιπτώσεων, οι εσωτερικές (εντός της Ένωσης) και οι εξωτερικές επιπτώσεις (εκτός της Ένωσης) θα παρουσιάζονται ξεχωριστά.

4.2. Αξιολόγηση των επιπτώσεων (“scoping”)

Για την αξιολόγηση των επιπτώσεων μπορεί να χρησιμοποιηθεί ένας αριθμός μεθόδων ανάλυσης. Αυτές διαφέρουν ως προς την έννοια και την κάλυψη (π.χ. ανάλυση της σχέσης κόστους-ωφέλειας, ανάλυση της σχέσης κόστους-αποτελεσματικότητας, ανάλυση του κόστους συμμόρφωσης, ανάλυση πολλαπλών κριτηρίων και εκτίμηση των κινδύνων). Η επιλογή της μεθόδου και το επίπεδο λεπτομέρειας θα διαφέρουν ανάλογα με τη φύση του προβλήματος και της κρίσης ως προς τη σκοπιμότητα. Οι τεχνικές κατευθυντήριες γραμμές για την ανάλυση του αντίκτυπου θα εκδοθούν τον Σεπτέμβριο του 2002, συνεκτιμώντας τις κορυφαίες πρακτικές και τα υπάρχοντα εργαλεία αξιολόγησης.

Στη συνέχεια παρατίθενται οι αρχές τις οποίες θα ακολουθήσει η Επιτροπή για την αξιολόγηση των επιπτώσεων:

- Οι οικονομικές, κοινωνικές και περιβαλλοντικές επιπτώσεις που προσδιορίζονται για την προτεινόμενη επιλογή πρέπει να αναλύονται και να παρουσιάζονται σε μορφή που να διευκολύνει την βελτιωμένη κατανόηση των αντισταθμισμάτων μεταξύ των οικονομικών, κοινωνικών και περιβαλλοντικών στόχων. Για να καταδειχθούν οι διαφορετικές επιπτώσεις, να διευκολύνονται οι συγκρίσεις και να προσδιορίζονται με διαφάνεια τα αντισταθμίσιμα και οι καταστάσεις οφέλους για όλες τις πλευρές, είναι σκόπιμο οι επιπτώσεις να εκφράζονται ποσοτικά σε φυσικές και, κατά περίπτωση, νομισματικές μονάδες (πέρα από την ποιοτική εκτίμηση). Οι επιπτώσεις που δεν μπορούν να εκφραστούν σε ποσοτικές ή νομισματικές μονάδες δεν πρέπει πάντως να θεωρούνται λιγότερο σημαντικές, γιατί ενδέχεται να περιλαμβάνουν πλευρές σημαντικές για την πολιτική απόφαση. Εξάλλου τα τελικά αποτελέσματα δεν είναι πάντα δυνατό να εκφράζονται σε ένα και μοναδικό αριθμό που αντανακλά την καθαρή ωφέλεια ή κόστος της υπό εξέταση εναλλακτικής λύσης.
- Η αξιολόγηση των επιπτώσεων θα επικεντρώνεται στις επιπτώσεις που αναμένεται να είναι οι σημαντικότερες ή/και οι οποίες θα οδηγήσουν σε σημαντικές διανεμητικές επιπτώσεις. Σε μίαν ολοκληρωμένη αξιολόγηση, είναι σημαντικό να αποφεύγεται η διπλή μέτρηση (π.χ. κόστος που μετατίθεται στους καταναλωτές ως υψηλότερες τιμές δεν πρέπει να μετράται ταυτόχρονα ως κόστος για τις επιχειρήσεις).
- Η διάσταση του χρόνου (βραχυ-, μεσο- και μακροπρόθεσμες επιπτώσεις) θα εξεταστεί επίσης στο πλαίσιο αυτό, π.χ. μέσω της στάθμισης των βραχυπρόθεσμων αρνητικών έναντι των μακροπρόθεσμων θετικών επιπτώσεων, χρησιμοποιώντας προεξοφλητικά επιτόκια εάν οι θετικές και οι αρνητικές επιπτώσεις μπορούν να εκφραστούν σε νομισματικές μονάδες. Θα καταστεί επίσης σαφές αν οι συνέπειες είναι στιγμιαίες ή αναπτύσσονται με την πάροδο του χρόνου.
- Κατά την αξιολόγηση των επιπτώσεων, η αυστηρή ανάλυση της σχέσης κόστους-ωφέλειας ενδέχεται να μη παρέχει πάντα τις σχετικότερες πληροφορίες. Για παράδειγμα, πρέπει να εξετάζεται και ο βαθμός μη αναστρεψιμότητας. Η αρχή της προφύλαξης πρέπει να

εφαρμόζεται στις κατάλληλες περιπτώσεις⁶. Ο αντίκτυπος στους καθορισμένους στόχους της πολιτικής (εάν υπάρχουν) πρέπει να αξιολογείται.

- Η αξιολόγηση των επιπτώσεων είναι δυσχερής λόγω της δυσκολίας πραγματοποίησης αξιόπιστων προβλέψεων. Όπου είναι δυνατόν, η σύγκριση διαφορετικών εναλλακτικών λύσεων θα συνοδεύεται από μια ανάλυση ευαισθησίας των αποτελεσμάτων από τις αλλαγές στις κύριες εσωτερικές και εξωτερικές μεταβλητές. Κατ' ελάχιστο θα πρέπει να τονίζονται οι κύριοι παράγοντες που μπορούν να μεταβάλουν την κατεύθυνση των επιπτώσεων.
- Κατά την αξιολόγηση των επιπτώσεων πρέπει επίσης να λαμβάνεται υπόψη το γεγονός ότι κάθε εμπειρογνώμονας χρησιμοποιεί διαφορετικές μεθόδους.

5. ΕΦΑΡΜΟΓΗ, ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΚΑΙ ΕΚ ΤΩΝ ΥΣΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Η αξιολόγηση του αντίκτυπου πρέπει να προσδιορίζει τυχόν πιθανά προβλήματα για την εφαρμογή των υπό αξιολόγηση επιλογών και να περιγράφει τον τρόπο με τον οποίο αυτές θα συνεκτιμηθούν, π.χ. για την επιλογή των περιόδων εφαρμογής ή για τη σταδιακή εισαγωγή ενός μέτρου.

Πρέπει να ζητηθεί από τα κράτη μέλη να παρέχουν πληροφορίες σχετικά με τα προβλήματα που συναντούν για την εφαρμογή της πρότασης (π.χ. συνέπειες για τη δημόσια διοίκηση και τις αρχές επιβολής του νόμου).

Θα περιγράφονται οι ρυθμίσεις για την παρακολούθηση της εφαρμογής της επιλεγείσας εναλλακτικής λύσης. Οι επόμενες τρέχουσες ή εκ των υστέρων αξιολογήσεις θα ακολουθούν τους κανόνες της ανακοίνωσης για την αξιολόγηση⁷, δηλ. μια συνολική εκ των υστέρων ή ενδιάμεση αξιολόγηση με συχνότητα που δεν θα υπερβαίνει τα έξι έτη, ανάλογα με τη φύση κάθε δραστηριότητας.

Πρέπει να οριστούν διαδικασίες για τη συγκέντρωση στοιχείων από την παρακολούθηση.

⁶ Σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές της Επιτροπής για την εφαρμογή της αρχής της προφύλαξης – COM(2000) 1
⁷ SEC(2000) 1051

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3

ΣΧΕΔΙΟ

Ενδεικτική μορφή των εκθέσεων για την εκτεταμένη αξιολόγηση του αντίκτυπου

- 1. ΠΟΙΟ ΘΕΜΑ/ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΑΝΑΜΕΝΕΤΑΙ ΝΑ ΕΠΙΛΥΣΕΙ Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ/Η ΠΡΟΤΑΣΗ;**
 - Ποιο είναι το θέμα/το πρόβλημα σε ένα συγκεκριμένο τομέα πολιτικής εκφραζόμενο σε οικονομικές, κοινωνικές και περιβαλλοντικές μονάδες συμπεριλαμβανομένων των μη βιώσιμων τάσεων;
 - Ποιοι κίνδυνοι ενυπάρχουν στην αρχική κατάσταση;
 - Ποια είναι η βασική κινητήρια δύναμη;
 - Τι θα συνέβαινε σε περίπτωση “μη αλλαγής πολιτικής”;
 - Ποιος επηρεάζεται;

- 2. ΠΟΙΟΝ ΚΥΡΙΟ ΣΤΟΧΟ ΕΠΙΔΙΩΚΕΙ Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ/Η ΠΡΟΤΑΣΗ;**
 - Ποιος είναι ο συνολικός πολιτικός στόχος ως προς τα αναμενόμενα αποτελέσματα;
 - Έχουν συνεκτιμηθεί τυχόν στόχοι που είχαν οριστεί προηγουμένως;

- 3. ΠΟΙΕΣ ΕΙΝΑΙ ΟΙ ΚΥΡΙΕΣ ΔΙΑΘΕΣΙΜΕΣ ΕΠΙΛΟΓΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΤΕΥΞΗ ΤΟΥ ΣΤΟΧΟΥ;**
 - Ποια είναι η βασική προσέγγιση για την επίτευξη του στόχου;
 - Ποια όργανα πολιτικής έχουν εξεταστεί;
 - Ποια είναι τα αντισταθμίσιμα που συνδέονται με την προτεινόμενη επιλογή;
 - Ποια “σχέδια” και “επίπεδα αυστηρότητας” έχουν εξεταστεί;
 - Ποιες επιλογές απορρίφθηκαν σε πρώιμο στάδιο;
 - Με ποιο τρόπο έχει ληφθεί υπόψη η επικουρικότητα και η αναλογικότητα

- 4. ΠΟΙΕΣ ΕΙΝΑΙ ΟΙ ΑΝΑΜΕΝΟΜΕΝΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ – ΘΕΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΡΝΗΤΙΚΕΣ – ΑΠΟ ΤΙΣ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΕΣ ΕΠΙΛΟΓΕΣ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΤΕΙ;**
 - Ποιες είναι οι αναμενόμενες θετικές και αρνητικές επιπτώσεις των εγκεκριμένων επιλογών, ιδίως ως προς τις οικονομικές, κοινωνικές και περιβαλλοντικές συνέπειες, συμπεριλαμβανομένων των επιπτώσεων στη διαχείριση των κινδύνων; Υπάρχουν τυχόν

συγκρούσεις και ασυνέχειες μεταξύ των οικονομικών, κοινωνικών και περιβαλλοντικών επιπτώσεων που ενδέχεται να οδηγήσουν σε αντισταθμίσιμα και σε σχετικές πολιτικές αποφάσεις;

- Ποιο είναι το μέγεθος των πρόσθετων ('περιθωριακών') συνεπειών που μπορούν να αποδοθούν στην πρόταση πολιτικής, δηλ. οι συνέπειες πάνω και πέρα από την περίπτωση "μη αλλαγής πολιτικής"; Περιγραφή σε ποιοτικές και, αν είναι δυνατόν, σε ποσοτικές και νομισματικές μονάδες.
- Υπάρχουν ιδιαίτερα σοβαρές επιπτώσεις για μια συγκεκριμένη κοινωνική ομάδα, οικονομικό τομέα (συμπεριλαμβανομένης της κατά μέγεθος κατάταξης των επιχειρήσεων) ή περιοχή;
- Υπάρχουν επιπτώσεις στο εξωτερικό της Ένωσης για τις υποψήφιες χώρες ή/και για άλλες χώρες ("εξωτερικές επιπτώσεις");
- Ποιες επιπτώσεις αναμένονται με την πάροδο του χρόνου;
- Ποια είναι τα αποτελέσματα οποιασδήποτε υπόθεσης, κινδύνου ή ανάλυσης ευαισθησίας που έχει πραγματοποιηθεί;

5. ΠΩΣ ΘΑ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΘΕΙ Η ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΚΑΙ Η ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ;

- Πως θα εφαρμοστεί η πολιτική;
- Πως θα παρακολουθηθεί η παρακολούθηση της πολιτικής;
- Ποιες ρυθμίσεις προβλέπονται για τυχόν εκ των υστέρων αξιολόγηση της πολιτικής;

6. ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗ ΜΕ ΤΟΥΣ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΟΥΣ

- Ποιοι ενδιαφερόμενοι κλήθηκαν για διαβούλευση, σε ποιο στάδιο της διαδικασίας, και για ποιο σκοπό;
- Ποια ήταν τα αποτελέσματα της διαβούλευσης;

7. ΣΧΕΔΙΟ ΠΡΟΤΑΣΗΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΚΑΙ ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΗ

- Ποια είναι η τελική πολιτική επιλογή και γιατί;
- Γιατί δεν επελέγη μια περισσότερο/λιγότερο φιλόδοξη επιλογή;
- Ποια είναι τα αντισταθμίσιμα που συνδέονται με την εγκριθείσα επιλογή;
- Στην περίπτωση ελλিপών στοιχείων ή γνώσεων σήμερα, γιατί πρέπει η απόφαση να ληφθεί τώρα και όχι να αναβληθεί μέχρις ότου υπάρξουν καλύτερες πληροφορίες;
- Έχουν ληφθεί συνοδευτικά μέτρα για τη μεγιστοποίηση των θετικών και την ελαχιστοποίηση των αρνητικών επιπτώσεων;